

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7P/44/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822203618
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3822203618.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou vo veci starostlivosti o maloletú H. G., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, ul. Šumperská č. 1, Prievidza, dieťa rodičov: matka H. G., nar. X.X.XXXX, trvale bytom K. č. XXX, zastúpená Mgr. Vladimírom Ľuptákom, advokátom, ul. M. Mišíka č. I. 2752/4A, Prievidza, otec K. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ul. Y. č. XX/XX, K., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby, Mierové námestie č. 1, Ilava, o zvýšenie výživného, o vzájomnom návrhu otca o uloženie informačnej povinnosti matke, o návrhu kolízneho opatrovníka o uloženie výchovného opatrenia rodičom - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, takto

rozhodol:

- I. Návrh matky o zvýšenie výživného na maloletú Katarínu, nar. 26.9.2019 z a m i e t a .
- II. Vzájomný návrh otca o uloženie informačnej povinnosti matke z a m i e t a .
- III. Konanie o uloženie výchovného opatrenia rodičom - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu z a s t a v u j e .
- IV. Z a č í n a bez návrhu konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Kataríne, nar. 26.9.2019.
- V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Maka návrhom zo dňa 29.9.2022, podaným prostredníctvom právneho zástupcu domáhala sa, aby súd vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H., nar. XX.X.XXXX, naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 8P 29/2020-81 zo dňa 19.11.2020 sumou 50,- eur mesačne, zvýšil s účinnosťou od 1.10.2022 na 200,- eur mesačne.

2. Návrh odôvodnila tým, že od doby posledného rozhodnutia súdu o výživnom na strane maloletej Kataríny došlo k podstatnej zmene pomerov. Od 1.9.2022 navštevuje Materskú školu Poruba. Zvýšili sa náklady na úhradu jej odôvodnených potrieb: strava 60,- eur, oblečenie 50,- eur, hygienické a kozmetické potreby 20,- eur, lieky 20,- eur, hračky a knihy 30,- eur, poplatky za materskú školu 60,- eur mesačne. V čase podania návrhu je nezamestnaná a jej jediným príjmom je invalidný dôchodok vo výške 186,60 eur. Otec je samostatne zárobkovo činnou osobou, s predmetom podnikania vzduchotechnika a dosahuje mesačný príjem cca 1.300,- eur.

3. Otec vzájomným návrhom uplatneným na pojednávaní dňa 9.12.2022 domáhal sa, aby súd uložil matke povinnosť informovať ho o zdravotnom stave maloletej H. o jej záujmových aktivitách, o podujatiach organizovaných materskou školou.

4. Vzájomný návrh odôvodnil tým, že informačná povinnosť matke nebola doposiaľ uložená autoritatívnym rozhodnutím súdu. Dobrovoľne a pravidelne si ju neplní.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza návrhom zo dňa 2.11.2022, upresneným na pojednávaní dňa 14.3.2023 navrhol, aby súd rodičom uložil výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza návrh odôvodnil tým, že komunikácia rodičov je nedostatočná, maloletá je vystavená konfliktným situáciám medzi rodičmi.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, svedkyne D. G., oboznámením sa so spismi Okresného súdu Prievidza č. k. 8P 29/2020, č. k. 15P 14/2021.

8. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

9. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 8P 29/2020-81 zo dňa 19.11.2020, schválil dohodu rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, podľa ktorej sa maloletá H. zverila do osobnej starostlivosti matky, ktorá bola oprávnená ju zastupovať a spravovať majetok v bežných veciach, otec sa zaviazal prispievať na jej výživu sumou 50,- eur mesačne, a bol oprávnený sa s ňou stretávať každý páry týždeň od piatku od 14.00 hod. do nedele do 18.00 hod.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.11.2020.

10. Matka návrhom zo dňa 6.4.2021 domáhala sa obmedzenia úpravy styku otca s maloletou. Konanie bolo vedené pod číslom 15P 14/2021. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Referát poradensko-psychologických služieb zo dňa 28.6.2021, vypracovanej pre účely uvedeného konania vyplýva, že rodičia krátko po rozhodnutí súdu vo veci č. k. 8P 29/2020 obnovili spolužitie, ktoré trvalo do 15.3.2021. Na pojednávaní dňa 12.7.2021 matka uviedla, že v období od novembra 2020 do 15.3.2021 s otcom žili v spoločnej domácnosti. V tom čase sa o maloletú zaujímal a staral. Na pojednávaní dňa 12.7.2021 otec uviedol, že matka zo spoločnej domácnosti odišla v mesiaci marci 2021. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, Odbor sociálnych vecí a rodiny zo dňa 16.4.2021 vyplýva, že otec v čase šetrenia rodinných pomerov býval na adrese ul. E. pričom verbalizoval, že si ho prenajal spolu s matkou v mesiaci novembri 2020 a spoločne v ňom žili do marca 2021, kedy sa s maloletou odsťahovala k svojim rodičom.

11. Z výsluchu matky na pojednávaní dňa 14.3.2023 vyplýva, že po rozhodnutí súdu vo veci č. k. 8P 29/2020 s otcom obnovili spolužitie. Bývali v prenajatom byte na adrese ul. E. č. XXX/X, K. Nájomné vo výške 400,- eur mesačne platil otec. Viedli spoločnú domácnosť, pričom v nákupoch, v príprave jedla sa striedali. Ona osobnou činnosťou sa starala o maloletú, prala, udržiavala poriadok v domácnosti. Otec ako samostatne zárobkovo činná osoba, vykonával podnikateľskú činnosť v predmete podnikania vzduchotechnika. Po skončení výkonu práce sa do domácnosti vracal okolo 18.00 hod.. Následne sa maloletej venoval, hral sa s ňou, spoločne ju pred spaním kúpali. Ich vzťah bol funkčný. O odôvodnených potrebách maloletej, o záležitostiach, ktoré sa jej týkali, spolu komunikovali. Na kúpe vecí, ktoré potrebovala sa vedeli dohodnúť. V období trvania spolužitia otec výživné podľa rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 8P 29/2020-81 zo dňa 19.11.2020, neplatil. Spolužitie ukončili dňa 15.3.2021 z dôvodu, že sa k nej správal nevhodne. Vytýkal jej, že neumýva riad, neupratuje. Tieto domáce práce nevykonala len asi dvakrát. Po dátume 15.3.2021 otec platil na maloletú výživné 50,- eur mesačne, a to podľa uvedeného rozsudku.

12. Otec na pojednávaní dňa 14.3.2023 potvrdil, že po rozhodnutí súdu vo veci č. k. 8P 29/2020 s matkou obnovili spolužitie. Bývali v prenajatom byte. Nájomné vo výške 400,- eur mesačne platil on. Pre obnovenie spolužitia sa rozhodli z dôvodu záujmu maloletej. Pôsobil ako samostatne zárobkovo činná osoba, niekedy pracoval aj počas víkendov. Rodinu sa snažil finančne zabezpečiť, aby mali k dispozícii dostatok peňazí na úhradu odôvodnených potrieb, vrátane platenia nájomného. Matka z dôvodu starostlivosti o maloletú, čerpala rodičovskú dovolenku. Jediným jej príjmom bol rodičovský

príspevok, z ktorého splácala svoje dlhy. Po ich úhrade jej k dispozícii zostávala suma 30,- eur mesačne, z ktorej urobila nákup potravín (jogurty, mlieko) pre maloletú. Zvyšné nákupy pre členov domácnosti financoval on. Po skončení výkonu práce sa venoval maloletej. Varenie bolo väčšinou jeho záležitosťou. Matka osobnou činnosťou zabezpečovala starostlivosť o domácnosť, t. j. prala, upratovala. O odôvodnených potrebách maloletej, o záležitostiach, ktoré sa jej týkali, spolu komunikovali. Oblečenie, obuv jej kupovali po vzájomnej dohode. Kúpnu cenu platili z jeho finančných prostriedkov a prispeli aj jeho rodičia. Lekárske vyšetrenia s maloletou absolvovali spoločne. Počas obnoveného spolužitia výživné 50,- eur mesačne neplatil. Ich vzťah sa narušil asi mesiac pred dátumom 15.3.2021.

13. Svedkyňa D. G. potvrdila, že počas obnoveného spolužitia rodičia maloletej užívali prenajatý bytový priestor. Otec rodinu finančne zabezpečoval, platil nákupy, varil, venoval sa maloletej.

14. Podľa § 36 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

16. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

17. Matka predmetom konania urobila nárok o zvýšenie výživného na maloletú Katarínu zo sumy 50,- eur na 200,- eur mesačne, s účinnosťou od 1.10.2022.

18. Súdna judikatúra pripúšťa, že rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, sa za istých okolností stane neúčinným.

19. Pod neúčinnosťou treba rozumieť stav, že rozhodnutie síce formálne existuje (nebolo zrušené), ale so zreteľom na existujúci právny stav stráca právnu účinnosť zo zákona (porovnaj s. 202 Komentár Exekučného poriadku, od autora JUDr. Jaroslav Krajčo, Eurounion 2009).

20. Neúčinnosť rozhodnutia nastáva od okamihu, kedy nastala právna skutočnosť, ktorá neúčinnosť spôsobila.

21. Medzi právne významne skutočnosti, na základe ktorých dochádza k neúčinnosti rozhodnutia patrí aj obnovenie spolužitia rodičmi maloletého dieťaťa (porovnaj judikát R/8/1982).

22. V konaní súd posudzoval otázku, či po právoplatnom skončení konania vedenom na Okresnom súde Prievidza pod č. 8P 29/2020 rodičia obnovili spolužitie, a či išlo o také spolužitie, v rámci ktorého by dochádzalo k plneniu rodičovských funkcií z neho vyplývajúcich voči maloletej Kataríne.

23. Zo zhodného výsluchu rodičov, čo potvrdila aj vypočutá svedkyňa, mal súd za preukázané, že po rozhodnutí súdu vo veci samej v konaní č. 8P 29/2020, rodičia obnovili spolužitie.

24. Podľa § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa.

25. Citované ustanovenie zákona vymedzuje obsah rodičovských práv a povinností, ktoré určujú právny vzťah medzi rodičmi a ich maloletým dieťaťom.

26. Právo a povinnosť rodičov vychovávať svoje maloleté dieťa, v sebe zahŕňa starostlivosť o rozvoj jeho osobnosti, nadanie, o výchovu.

27. V súlade s Dohovorom o právach dieťaťa, Zákon o rodine ustanovuje rodičom povinnosť zabezpečiť starostlivosť o zdravie a výživu maloletého dieťaťa. Pod výživou treba rozumieť výživu vo vlastnom

zmysle slova, hmotné potreby ako je oblečenie, obuv, náklady na bývanie, hygienické a kozmetické potreby, rozvoj záujmov.

28. Podľa § 115 Občianskeho zákonníka, domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvalo žijú a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby.

29. Spolužitie sa považuje za trvalé, ak sú tu objektívne zistiteľné okolnosti, ktoré svedčia viesť také spoločenstvo trvale, nielen na prechodnú dobu. Spoločné uhradzovanie nákladov na životné potreby možno charakterizovať ako hospodárske spolužitie.

30. Po rozhodnutí súdu vo veci č. k. 8P 29/2020, rodičia maloletej H. spoločne podľa svojich schopností a možností uhrádzali náklady na domácnosť. Pre účely uspokojovania bytových potrieb, uzavreli nájomnú zmluvu (ústnou formou), predmetom ktorej bol nájom bytu uX.. Nájomné platil otec. Do založenej domácnosti si zabezpečovali nákupy potravín a ďalších potrebných vecí. Jedlo pre členov domácnosti pripravovali striedavo, väčšinou však otec. Vzťah ukončili dňa 15.3.2021.

31. Uvedené zistenia sú podkladom pre záver, že po rozhodnutí súdu vo veci č. k. 8P 29/2020 rodičia skutočne a trvalo (nie prechodne) spolu žili, ako členovia rodiny. Starali sa svojou osobnou činnosťou o spoločnú domácnosť a zo svojich príjmov (v rámci schopností a možností) prispievali na úhradu jej nákladov.

32. V domácnosti rodičov spolu s nimi žila maloletá H., ktorú spoločne vychovávali, zabezpečovali starostlivosť o zdravie a výživu. Komunikovali o jej potrebách a záležitostiach, ktoré sa jej týkali. Po vzájomnej dohode jej kupovali oblečenie, obuv, hygienické a kozmetické potreby, hračky.

33. Z uvedených zistení vyplýva, že po rozhodnutí súdu vo veci č. k. 8P 29/2020 došlo k takému obnoveniu spolužitia, pri ktorom si plnili všetky rodičovské funkcie vo vzťahu k maloletej Kataríne.

34. Na základe právne významnej skutočnosti (obnovení spolužitia rodičov) došlo k strate účinnosti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 8P 29/2020-81 zo dňa 19.11.2020 (o osobnej starostlivosti maloletej Kataríny a o výživnom).

35. Z dôvodu straty účinnosti súdneho rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté (schválená uzavretá rodičovská dohoda) aj o určení výživného, nie je možné rozhodnúť o zvýšení výživného na maloletú H.. Súd, preto návrh matky o zvýšenie výživného zamietol. V prípade, že rodičia znovu spolu nežijú (od 15.3.2021) v spoločnej domácnosti, je potrebné najskôr opätovne upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletej (zverenie do osobnej starostlivosti, určenie výživného) a až následne, ak by od rozhodnutia o určení výživného na strane rodičov alebo maloletej došlo k zmene pomerov, súd by mohol rozhodovať o zvýšení výživného. Tunajší súd poukazuje na judikáty R 31/1968, R 8/1982, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo 306/2009, Krajského súdu Košice č. k. 7CoP 217/2018. Pokiaľ po dátume 15.3.2021 (po ukončení spolužitia) otec začal platiť na výživu maloletej výživné 50,- eur mesačne, tak v tom čase matka nedisponovala žiadnym účinným exekučným titulom. Ukončenie spolužitia rodičov, nespôsobilobno obnovenie účinnosti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 8P 29/2020-81 zo dňa 19.11.2020. Ak otec k rukám matky platil výživné 50,- eur, tak to mohlo byť len na základe mimosúdnej dohody rodičov, ktorá však nie je exekučným titulom.

36. Súd môže zmeniť (pri podstatnej zmene pomerov) len právoplatné rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, ktoré nestratilo svoju účinnosť, čo v prejednávanej veci nebolo splnené. Pokiaľ ide o konanie č. 15P 14/2021, súd vo veci o úpravu styku rozhodol rozsudkom zo dňa 4.10.2021, t. j. po ukončení spolužitia rodičov (po dátume 15.3.2021), nerozhodoval však o osobnej starostlivosti maloletej, ani o výživnom.

37. Z dôvodu úplnosti súd poukazuje na to, že návrh o zvýšenie nezahŕňa aj návrh o určenie výživného.

38. Podľa § 23 ods. 2 veta prvá Civilného mimosporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu.

39. Rodičia znovu spolu nežijú, preto súd začal z úradnej povinnosti konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej (o zverenie do osobnej starostlivosti a o určenie výživného). Po právoplatnosti rozsudku v tejto časti (IV. výrok), súd vec vylúči na samostatné konanie a po pridelení spisovej značky bude vo veci konať.

40. Podľa § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

41. Podľa § 29 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať.

42. Podľa § 29 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí.

43. Na pojednávaní dňa 14.3.2023 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, účinne zobral späť návrh o uloženie výchovného opatrenia rodičom - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu. Rodičia so späťvzatím návrhu súhlasili. V konaní nie je potrebné pokračovať, pretože otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Pre účinné absolvovanie odborného poradenstva, sú potrebné párové intervencie, čo je aktuálne nerealizovateľné. Preto súd konanie v tejto časti zastavil a v konaní nepokračoval.

44. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

45. V prípade, ak dôjde k úprave výkonu rodičovských práv a povinností formou výlučnej osobnej starostlivosti o dieťa jedným z rodičov, rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má právo byť informovaný o záležitostiach ohľadom dieťaťa.

46. Ako to už bolo opakovane uvedené, na základe právne významnej skutočnosti (obnovení spolužitia rodičov) došlo k strate účinnosti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 8P 29/2020-81 zo dňa 19.11.2020. Po tom, ako rodičia znovu prestali spolu žiť, nedošlo súdnym rozhodnutím k úprave výkonu rodičovských práv a povinností formou výlučnej osobnej starostlivosti o maloletú H. jedným z rodičov, a to matkou. Preto neboli splnené zákonom stanovené predpoklady preto, aby jej súd uložil informačnú povinnosť. Z týchto dôvodov, súd vzájomný návrh otca zamietol.

47. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

48. V civilných mimosporových konaniach platí, že každý z účastníkov si platí trovy konania sám (§ 49 Civilného mimosporového poriadku) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku v I., II., III. a V. výroku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prievidza, písomne, v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie ďalej možno odôvodniť tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Proti IV. výroku rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 Civilného sporového poriadku).